

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – avgust/kolovoz 2014. godine**

Sarajevo, oktobar/listopad 2014. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražakih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	8
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	10
3.6. <i>Kredit</i>	11
3.7. <i>Berze</i>	12
4. Vanjski sektor.....	13
5. Strane direktne investicije.....	15

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Ekonomski rast BiH u prvom polugodištu 2014 godine je bio obilježen sa dva potpuno različita kvartala. Relativno dobar početak godine sa ekonomskim rastom od 2,7% (g/g) u prvom kvartalu je zamjenjen neznatnim padom (ili eventualno stagnacijom) u drugom tromjesečju. Tako je na nivou polugodišta ostvaren dosta skroman realni rast obilježen postepenim povećanjem finalne potrošnje i investicija praćen snažnim povećanjem vanjskotrgovinskog deficita (od 17,5%). Glavni faktori koji su doveli do ovakvih kretanja su bili promjenjiva dešavanja u okruženju, slaba hidrološka situacija u hidroelektranama, te elementarne nepogode koje su zemlju pogodile ponajviše u maju.

Rast u prvom tromjesečju je prije svega bio nošen jačanjem izvozne, ali i domaće tražnje uglavnom kao posljedica postepenog jačanja prilika u eksternom okruženju. Jačanje izvozne tražnje je s jedne strane dovelo do značajnog rasta izvoza (8,2%) i prerađivačke industrije (10,6%). S druge strane, povećanje tekućih novčanih priliva stanovništva (1,5%) iz inostranstva je podstaklo rast finalne potrošnje i uvoza (7,6%). Rast izvoza u prvom tromjesečju bi bio znatno (približno dva procentna poena) veći da nije bilo nepovoljne hidrološke situacije koja je ponajviše dovela do pada proizvodnje električne energije (13,3%), te pada vrijednosti izvoza od 27,5%. Na žalost drugo tromjesečje je obilježio pad ekonomske aktivnosti u odnosu na prvi kvartal u Njemačkoj, Italiji i Hrvatskoj, te skroman rast u Austriji. S druge strane, Slovenija je zabilježila značajan rast od 1% u odnosu na prvi kvartal. Ovo se odrazilo na b-h izvoznu tražnju prije svega kroz pad prerađivačke industrije na nivou EU28, a posebno Njemačke, Italije i Austrije koje čine najveći dio tržišta b-h robnog izvoza i usluga dorade (izvoz nakon unutrašnje obrade). Situaciju su dodatno pogoršale elementarne nepogode (poplave) u maju čime su najviše bili pogođeni izvoz (pad K2 od 4,7% g/g), prerađivačka industrija (stagnacija K2 g/g) i investicije (pad građevinskih radova, te prepolovljen rast uvoza kapitalnih dobara). S druge strane, čini se da su finalna potrošnja i uvoz uglavnom zadržali uzlazni trend iz prvog tromjesečja što je obzirom pad izvoza dovelo do rasta vanjskotrgovinskog deficita u drugom tromjesečju od 29% (g/g). Ovakav skok deficita, te usporen rast domaće tražnje (prije svega u domenu investicija) su u potpunosti zaustavili ekonomski rast iz prvog tromjesečja.

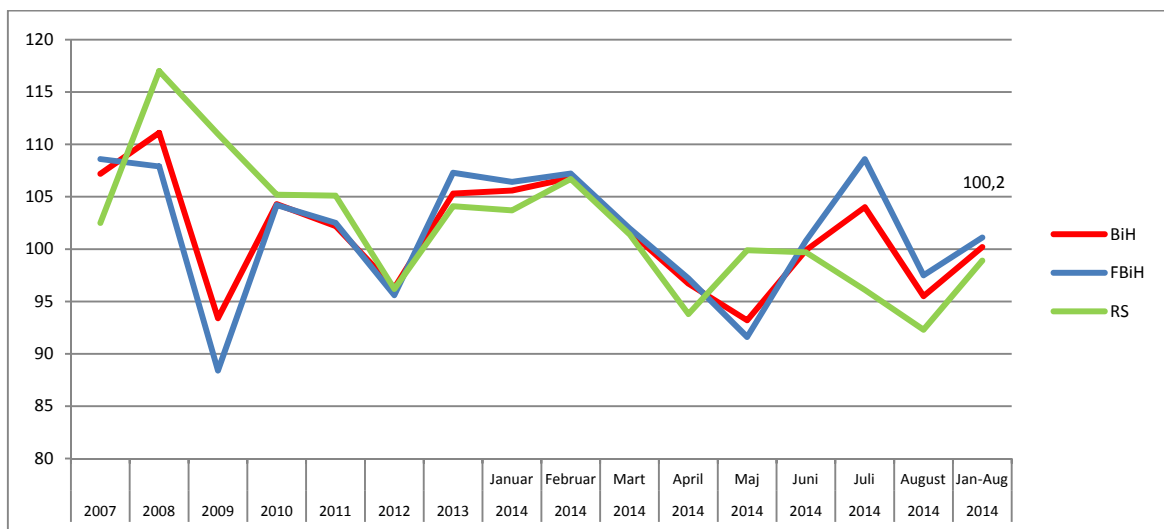
Na žalost, situacija po pitanju izvoza i industrije nije znatno poboljšana ni u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja. Nešto značajniji napredak ostvaren u samo u julu kada je robni izvoz rastao stopom od 5,9%, a industrijska proizvodnja 4% u odnosu na juli prethodne godine. Na žalost, situacija je ponovo pogoršana u avgustu kada je zabilježena stagnacija izvoza (g/g) te pad industrijske proizvodnje od 5,7% u odnosu na juli 2014.

Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-august 2014. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila stagnaciju fizičkog obima industrijske proizvodnje.¹ Na ovaj način u potpunosti je neutraliziran solidan nivo industrijskog rasta od 4,6% iz prvog kvartala 2014. godine. Stagnacija industrijske proizvodnje u BiH nastala je usljed elementarnih nepogoda koje su se desile tokom maja mjeseca i slabljenja izvozne tražnje za b-h. proizvodima u prethodnih nekoliko mjeseci. Posmatrano po sektorima pozitivan doprinos industrijskoj proizvodnji ostvaren je samo u prerađivačkoj industriji koja je u periodu januar-august 2014. godine ostvarila povećanje proizvodnje od 4,5% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, pad proizvodnje u sektoru za proizvodnju električne energije od 13% i stagnacija proizvodnje u rudnicima imali su negativan utjecaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH. Ako se industrijska proizvodnja u BiH posmatra po entitetima, za razliku od prethodnih mjeseci uočljive su određene razlike. Tako je FBiH prema preliminarnim podacima FZZS-a u periodu januar–august 2014. godine zabilježila povećanje industrijske proizvodnje od 1,1%, dok je u RS-u u istom vremenskom periodu prema podacima RZSRS-a registriran pad industrijske proizvodnje od 1,1%.²

Grafikon 1: Industrijska proizvodnja u BiH

Izvor: BHAS,FZZS,RZSS

1.2. Tržište rada u BiH

Broj zaposlenih lica u BiH u julu 2014. godine je iznosio 701,3³ hiljada, što je za 1,3% više u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Najznačajniji porast broja zaposlenih u posmatranom mjesecu u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima prerađivačke industrije, umjetnosti, zabave i rekreacije, administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH u julu 2014. godine je iznosila 43,9%⁴. Broj nezaposlenih lica u BiH u avgustu 2014. godine je smanjen za 0,6% g/g, i iznosio je 552,3 hiljada.

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, "Indeks obima industrijske proizvodnje za august 2014. godine", 25.09.2014. godine.

² FZZS i RZSRS, mjesečna saopštenja industrijske proizvodnje za august 2014.

³ Privremeni podatak. Izvor: BHAS

⁴ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage u BiH.

Prosječna neto plata u BiH u julu 2014. godine je iznosila 836 KM i nominalno je veća za 0,8% g/g. U pojedinim područjima djelatnosti je ipak registrovano smanjenje plata pri međugodišnjem poređenju. Najzapaženije smanjenje neto plata u julu 2014. godine u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnosti, zabave i rekreacije, te ostalih uslužnih djelatnosti. Prosječna penzija u BiH u avgustu 2014. godine je iznosila 352⁵ KM i veća je nominalno za 5,4% u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Minimalne penzije su iznosile 169,3 KM u RS i 326,2 KM u FBiH.

Tabela 1: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH⁶

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
I 2014.	692.234	557.314	838	352
II 2014.	693.155	556.892	822	352
III 2014.	695.785	552.452	826	352
IV 2014.	699.601	546.739	832	354
V 2014.	700.880	544.594	830	354
VI 2014.	700.659	545.362	829	353
VII 2014.	701.348	548.612	836	353
VIII 2014.	-	552.319	-	352
Stope rasta g/g				
I 2014.	0,4%	0,5%	1,1%	4,6%
II 2014.	0,8%	0,4%	0,8%	4,6%
III 2014.	1,4%	-0,2%	0,8%	4,6%
IV 2014.	1,3%	-0,5%	0,9%	5,3%
V 2014.	1,3%	-0,5%	-0,2%	5,3%
VI 2014.	1,2%	-0,5%	0,9%	5,1%
VII 2014.	1,3%	-0,8%	0,8%	5,0%
VIII 2014.	-	-0,6%	-	5,4%

Izvor: BHAS, Entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Budžetski prilivi sa JR UIO nakon izmirenja obaveza vanjskog duga bilježe godišnje smanjenje od 0,7% u prvih osam mjeseci 2014 godine. Ovo je rezultat blagog povećanja od 3,8% (g/g) u prvom tromjesečju nakon kojeg je uslijedio nagli pad od 10% u drugom kvartalu uzrokovan slabom ekonomskom aktivnošću uslijed elementarnih nepogoda. Konačno pad priliva je zaustavljen u julu kada je zabilježena stagnacija (rast 0,5% g/g), da bi nakon toga došlo do značajnog rasta od 11,3% u avgustu. Iako bruto prilivi na JR bilježe tek neznatan godišnji pad od 0,4% u drugom tromjesečju, nagli rast povrata sa JR od 21,6% (g/g) u istom periodu je doveo do smanjenja neto priliva od 4,6%. Neto prilivi u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja bilježe rast koji je u avgustu dostigao stopu od 10,6%.

⁵ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

⁶ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za avgust 2014. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije. Podaci o broju zaposlenih su revidirani.

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2013 strukt	2011	2012	2013	2014 jan-avg	2014			
						K1	K2	jul	avg
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	6,3	-0,1	0,2	4,2	6,1	-0,4	7,6	9,7
Povrati	16,9	21,2	0,2	12,8	12,9	1,9	21,6	28,6	4,9
Neto prihodi - prikupljeno	83	4,0	-0,1	-2,1	2,5	7,1	-4,6	3,7	10,6
PDV	53	5,0	0,5	-1,9	2,8	9,5	-4,6	-4,9	15,7
Carine	4	-7,4	-18,5	-5,6	10,7	12,8	7,3	17,3	9,3
Akcize	22	7,9	2,8	-2,5	-0,1	4,2	-12,1	27,2	5,6
Putarine	5	-5,3	-1,3	-0,1	4,5	12,7	-0,7	4,1	2,5
Ostali prihodi	0	-2,7	-1,7	1,9	10,5	-2,7	17,2	12,9	23,9
Neusklađeni prihodi	0	-67,2	-70,4	99,9	-10,1	-79,8	-204,6	2,0	3,0
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	6,3	0,0	0,1	4,1	6,6	-1,3	7,5	10,5
Minimalne rezerve	17,1	20,7	0,2	12,6	13,0	0,6	22,9	27,2	7,0
Budžeti	82,9	4,1	-0,1	-2,1	2,3	8,1	-5,9	3,8	11,2
Servisiranje vanjskog duga	11,6	12,9	37,2	47,5	27,8	50,9	14,8	69,6	7,2
FBiH	7,5	12,5	37,8	51,0	30,3	47,9	19,7	66,6	13,1
RS	4,0	13,7	36,1	41,1	23,0	56,5	5,2	75,3	-1,3
BD	0,0	-3,2	19,7	474,5	0,0			5,0	6,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71,3	3,5	-2,8	-7,2	-0,7	3,8	-10,0	0,5	11,3
Institucije BiH	12,7	0,0	8,9	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	-4,5
FBiH	37,2	3,2	-6,0	-7,7	-1,3	5,6	-14,8	1,7	15,1
RS	18,9	5,9	-2,8	-11,0	0,0	2,4	-6,8	-1,9	12,7
BD	2,4	4,9	-1,5	-2,9	2,1	9,7	-8,7	4,4	14,2

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Poreski i neporeski prihodi koji se prikupljaju na nivou entiteta su u julu po prvi put nakon majskih poplava zabilježili značajniji rast i to prije svega u FBiH. Naime, nakon naglog smanjenja prihoda u maju od 14% (g/g), prihodi su u junu povećani samo u FBiH i to za svega 2,4% (g/g) dok je u RS ponovo zabilježen pad (1,3%) u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Tek je u julu zabilježen ponovni rast u RS (mada skromnom stopom) od 1,9%, dok je u FBiH zabilježen značajan rast od 7,6% (g/g). Ovakvim kretanjima je rast prihoda od 7,7% iz prva četiri mjeseca znatno usporen, te je nakon sedam mjeseci stopa iznosila svega 4,5%.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-jul			RS jan-jul			BiH jan-jul		
	miliona KM		rast	miliona KM		rast	miliona KM		rast
	2013	2014	u %	2013	2014	u %	2013	2014	u %
Direktni porezi	309.8	323.2	4.3	257.6	243.8	-5.3	567.3	567.0	-0.1
Porez na dohodak	159.1	167.3	5.1	146.7	134.1	-8.6	305.8	301.4	-1.4
Porez na dobit	100.1	104.3	4.2	90.9	90.1	-0.9	191.0	194.4	1.8
Porezi građana	49.8	50.9	2.1	13.5	12.3	-8.4	63.3	63.2	-0.1
Ostali porezi	0.7	0.7	-1.8	6.6	7.3	11.5	7.3	8.0	10.2
Ostale takse, kazne i naknade	262.0	281.2	7.3	176.8	217.7	23.1	438.9	498.9	13.7
Doprinosi	1,515.7	1,576.2	4.0	744.8	774.7	4.0	2,260.5	2,342.2	3.6
PIO	835.3	871.9	4.4	403.3	421.5	4.5	1,238.6	1,293.4	4.4
Zdravstvo	611.4	633.3	3.6	288.7	290.2	0.5	900.2	923.5	2.6
Nezaposleni	69.0	71.0	3.0	20.5	21.0	2.5	89.4	92.0	2.9
Dječija zaštita	-	-	-	30.1	30.9	2.8	30.1	30.9	2.8
Zapošljavanje invalida	-	-	-	2.2	2.3	3.5	2.2	2.3	3.5
Fond solidarnosti	-	-	-	0.0	8.7	...	-	-	...
UKUPNO	2,087.5	2,180.5	4.5	1,179.2	1,236.2	4.8	3,266.7	3,408.1	4.3

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u avgustu 2014. godine zabilježena deflacija od 0,6% g/g. U posmatranom mjesecu najznačajnija smanjenja cijena su bila u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, odjeće i obuće, stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata (tabela ispod). Najveći međugodišnji rast cijena u BiH u avgustu 2014. godine je zabilježen u odjeljku alkoholnih pića i duvana.⁷

Tabela 4: Indeksi potrošačkih cijena pojedinih odjeljaka – poređenje g/g (isti period prethodne godine)

Odjeljci	I 2014.	II 2014.	III 2014.	IV 2014.	V 2014.	VI 2014.	VII 2014.	VIII 2014.	I-VIII 2014.
Hrana i bezalkoholna pića	96,0	95,8	95,8	96,3	96,0	95,8	97,5	98,2	96,4
Stanovanje, vodosnab., el. energ., plin i dr. energenti	99,9	99,9	99,9	99,6	99,8	99,6	99,6	98,9	99,6
Prevoz	99,4	98,5	98,4	99,1	100,1	99,9	100,0	99,9	99,4
Zdravstvo	99,4	99,4	99,7	100,0	100,4	100,3	100,4	100,8	100,0
Odjeća i obuća	94,8	95,0	94,7	95,2	95,4	95,1	93,3	94,8	94,8
Alkoholna pića i duvan	105,8	105,9	105,6	105,6	105,4	105,4	106,0	106,7	105,8
CPI ukupan indeks	98,5	98,4	98,4	98,6	98,7	98,6	99,1	99,4	98,7

Izvor: BHAS

⁷ Povećanje akciza na cigarete u 2014. godini.

3.2. Monetarni agregati⁸

Rast gotovine izvan banaka i depozita koji ulaze u sastav novčane mase rezultirali su rastom ukupne novčane mase od 7,9% g/g. te za sedam mjeseci 2014. godine iznosila je 16,6 mlrd. KM. Rast gotovine izvan monetarnih vlasti i depozita banaka kod monetarnih vlasti također bilježe nastavak rasta na godišnjoj razini, pa je tako pričuvni novac u promatranom razdoblju zabilježio rast od 14,4% g/g i iznosio 6,9 mlrd. KM. Novčani multiplikator iznosio je 2,4196 i sporiji je od zabilježenog u istom razdoblju prošle godine zbog jačeg rasta pričuvnog novca g/g u odnosu na rast M2.

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)⁹

Godina	Mjesec	Pričuvni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	2	3	4	5	6=4+5
2014.	01.	6.277	6.603	9.452	16.056
2014.	02.	6.336	6.617	9.570	16.187
2014.	03.	6.307	6.665	9.489	16.155
2014.	04.	6.445	6.717	9.467	16.184
2014.	05.	6.434	6.796	9.578	16.374
2014.	06.	6.420	6.747	9.555	16.302
2014.	07.	6.852	6.913	9.667	16.580
Stope rasta g/g					
2014.	01.	9,6%	8,7%	7,6%	8,0%
2014.	02.	10,2%	8,8%	9,0%	8,9%
2014.	03.	11,8%	6,8%	6,8%	6,8%
2014.	04.	12,7%	7,3%	6,4%	6,7%
2014.	05.	11,7%	8,4%	6,9%	7,5%
2014.	06.	11,4%	7,8%	6,4%	7,0%
2014.	07.	14,4%	7,1%	8,4%	7,9%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječna obvezna pričuva

Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH za osam mjeseci 2014. godine iznosio je 3,8 mlrd. KM i veći je za 17,7% g/g. Prosječne obvezne pričuve iznosile su 1,4 mlrd. KM, a višak iznad obvezne pričuve 2,3 mlrd. KM. Prosječna stopa obvezne pričuve iznosila je 8,6%, dok je implicitna stopa obvezne pričuve iznosila 23,3%.

⁸ U vrijeme izrade ove Informacije, podaci za monetarne agregate za mjesec kolovoz 2014. godine nisu bili objavljeni.

⁹ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Izvor: CBBiH.

Tabela 6: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5	6=5-4	7=4/3	8=5/3
2014.	01.	15.707	1.343	3.412	2.069	8,6%	21,7%
2014.	02.	15.696	1.342	3.403	2.061	8,6%	21,7%
2014.	03.	15.740	1.347	3.352	2.005	8,6%	21,3%
2014.	04.	15.678	1.341	3.367	2.026	8,6%	21,5%
2014.	05.	15.768	1.349	3.437	2.088	8,6%	21,8%
2014.	06.	15.784	1.349	3.423	2.074	8,5%	21,7%
2014.	07.	15.921	1.364	3.684	2.320	8,6%	23,1%
2014.	08.	16.192	1.389	3.765	2.320	8,6%	23,3%
Stopa rasta g/g							
2014.	01.	5,3%	6,0%	13,8%	19,5%	-	-
2014.	02.	5,3%	5,9%	14,0%	20,0%	-	-
2014.	03.	5,7%	6,5%	13,9%	19,4%	-	-
2014.	04.	4,5%	5,2%	16,3%	25,1%	-	-
2014.	05.	4,5%	5,1%	15,0%	22,5%	-	-
2014.	06.	4,8%	5,2%	16,4%	25,0%	-	-
2014.	07.	5,7%	6,3%	21,2%	32,0%	-	-
2014.	08.	6,8%	7,5%	17,7%	21,7%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Bruto devizne pričuve nastavile su rasti i u osmom mjesecu 2014. godine kada je zabilježen rast na godišnjoj razini zabilježen od 12,8%. I dalje najveće učešće u bruto deviznim pričuvama imaju investicije u vrijednosne papire (62,3%), a zatim slijede depoziti kod nerezidentnih banaka (34,1%), zlato (2,4%) i inozemna valuta u trezoru CBBiH (1,2%).

Tabela 7: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...8
2014.	01.	172	96	120	2.469	0	4.166	7.023
2014.	02.	182	3	58	1.976	0	4.728	6.947
2014.	03.	175	3	73	1.504	0	5.199	6.954
2014.	04.	175	5	93	1.533	0	5.272	7.078
2014.	05.	173	3	112	1.418	0	5.382	7.087
2014.	06.	183	3	59	1.439	0	5.459	7.144
2014.	07.	180	6	76	2.083	0	5.142	7.486
2014.	08.	183	4	95	2.621	0	4.790	7.694
Stopa rasta g/g								
2014.	01.	-25,4%	2086,2%	207,7%	44,6%	-	-4,2%	11,0%
2014.	02.	-19,5%	22,7%	2,1%	11,5%	-	9,5%	8,9%
2014.	03.	-25,2%	22,8%	-3,0%	-33,2%	-	38,1%	9,8%
2014.	04.	-17,0%	-5,5%	-6,3%	-33,7%	-	40,6%	11,0%
2014.	05.	-14,2%	-20,9%	29,6%	-20,0%	-	24,2%	10,8%
2014.	06.	3,4%	-96,6%	18,8%	-17,1%	-	23,5%	10,5%
2014.	07.	-3,9%	16,9%	-18,9%	19,1%	-	13,0%	13,7%
2014.	08.	-7,5%	28,1%	42,3%	33,8%	-	4,2%	12,8%

Izvor: CB BiH

3.5 Depoziti

Ukupni depoziti za osam mjeseci 2014. godine iznosili su 15,1 mlrd. KM. U odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježeno je povećanje od 9,5%. Depoziti sektora stanovništva u promatranom razdoblju iznosili su 8,8 mlrd. KM i zabilježili su povećanje od 9,5% g/g. Depoziti nefinancijskih poduzeća drugi su po veličini učešća u ukupnim depozitima i upromatranom razdoblju iznosili su 3,5 mlrd. KM. Zatim slijede depoziti sektora opće vlade s 1,6 mlrd. KM, te depoziti ostalih sektora s 1,3 mlrd. KM¹⁰.

¹⁰ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale financijske institucije, neprofitne organizacije i ostali.

Tabela 8: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2014.	01.	14.329,2	8.435,7	3.502,2	1.199,6	1.191,6
2014.	02.	14.445,8	8.449,2	3.482,3	1.288,2	1.226,1
2014.	03.	14.427,8	8.495,3	3.471,2	1.272,9	1.188,4
2014.	04.	14.436,7	8.589,8	3.359,8	1.312,9	1.174,2
2014.	05.	14.605,3	8.628,3	3.458,2	1.335,2	1.183,7
2014.	06.	14.522,4	8.690,7	3.350,3	1.292,0	1.189,4
2014.	07.	14.992,7	8.753,8	3.399,1	1.635,6	1.204,2
2014.	08.	15.173,8	8.779,1	3.469,8	1.631,7	1.293,1
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	7,8%	9,7%	8,1%	-6,3%	9,8%
2014.	02.	8,8%	8,3%	9,7%	5,7%	13,5%
2014.	03.	7,1%	7,8%	6,0%	6,5%	6,3%
2014.	04.	7,4%	8,4%	1,4%	14,9%	10,7%
2014.	05.	7,9%	8,8%	3,6%	13,6%	8,7%
2014.	06.	7,8%	9,6%	0,9%	14,7%	8,5%
2014.	07.	10,1%	9,9%	1,7%	35,3%	9,0%
2014.	08.	9,5%	9,5%	-0,7%	34,7%	13,2%

Izvor: CBBiH

3.6 Krediti u BiH

Ukupni krediti za osam mjeseci 2014. godine iznosili su 16,7 mlrd. KM i veći su za 3,5% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Najveće učešće u ukupnim kreditima imaju krediti plasirani sektoru nefinancijskih poduzeća (49,4%) i krediti plasirani sektoru stanovništva (44,0%). Detaljan pregled iznosa kredita po sektorima i godišnje stope promjene dan je u tabeli ispod.

Tabela 9: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2014.	01.	16.375,7	7.053,7	8.330,3	903,3	88,5
2014.	02.	16.516,4	7.067,4	8.441,0	921,6	86,2
2014.	03.	16.624,1	7.152,8	8.453,6	929,6	88,2
2014.	04.	16.636,5	7.199,3	8.424,4	924,7	88,0
2014.	05.	16.727,5	7.262,3	8.434,8	943,7	86,7
2014.	06.	16.860,2	7.322,3	8.429,6	1.017,1	91,2
2014.	07.	16.764,6	7.357,4	8.335,0	981,6	90,6
2014.	08.	16.722,8	7.361,1	8.260,4	1.009,9	91,4
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	3,2%	4,5%	1,7%	8,2%	-0,6%
2014.	02.	3,8%	4,7%	2,5%	10,5%	-3,4%
2014.	03.	3,8%	5,4%	2,0%	11,2%	-16,6%
2014.	04.	3,2%	5,8%	0,9%	8,6%	-20,5%
2014.	05.	3,5%	6,3%	0,7%	11,7%	-24,2%
2014.	06.	4,5%	6,5%	1,6%	20,1%	-20,5%
2014.	07.	3,9%	6,3%	0,8%	17,7%	-15,1%
2014.	08.	3,5%	6,0%	0,1%	15,8%	-0,1%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze u BiH

Na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu augustu 2014. godine ostvaren je promet u iznosu 26,6 miliona KM što čini 32% od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „SASE“ u mjesecu augustu je veći 2,7 puta odnosu na promet u istom mjesecu u 2013. godini.

Na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu augustu 2014. godine ostvaren je promet u iznosu od 56,6 miliona KM što čini 68% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „BLSE“ je veći 5,6 puta u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Ukupan promet u mjesecu augustu na obje berze („SASE“ i „BLSE“) u iznosu od 83,2 miliona KM bilježi veći rast za 4 puta u odnosu na promet u istom periodu 2013. godine.

Tabela 10: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Aug-12	22.923.751,17	32.995.046,22	55.918.797
Aug-13	9.711.026,00	10.100.558,42	19.811.584
Aug-14	26.618.372,32	56.567.981,16	83.186.353

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu augustu 2014. godine sa vrijednostima u mjesecu augustu 2013. godine zabilježen je pad od 6,1%, dok kapitalizacija na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu augustu 2014. godine bilježi minimalan rast od 3,2% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu augustu 2013. godine. Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje

berze („SASE“ i „BLSE“) u augustu 2014. godine bilježi minimalan pad od 1,7% u odnosu na vrijednosti u mjesecu augustu 2013. godine.

Kapitalizacija u mjesecu augustu 2012, 2013 i 2014. godine je iznosila:

Tabela 11: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Aug-12	4.165.875.674,37	3.734.007.162,23	7.899.882.836,60
Aug-13	4.721.862.414,21	4.191.225.946,76	8.913.088.360,97
Aug-14	4.431.425.468,63	4.325.388.892,03	8.756.814.360,66

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

4. Vanjski sektor

Na kraju osmog mjeseca tekuće godine ukupna robna razmjena sa inostranstvom povećana je za 3,7% (g/g) u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Tokom avgusta mjeseca, u poređenju sa julom, zabilježen je rast od 10,7%, što je rezultat smanjenja uvoza roba tokom posmatranog mjeseca (m/m). Navedeno smanjenje uvoza dovelo je do smanjenja trgovinskog deficita (4,1% m/m), a na godišnjem nivou stopa rasta deficita je i dalje preko 12%. Kako su se kretali izvoz, uvoz, deficit, obim trgovine na godišnjem i mjesečnom nivou detaljnije je prikazano u tabeli ispod.

Tabela 12: Vanjskotrgovinski promet u periodu I-VIII 2014. godine

	I-VIII 2014.	Promjena u %				
		g/g	05/2014	06/2014	07/2014	08/2014
Izvoz roba u mil. KM						
Uvoz roba u mil. KM	5.609.819	0,5	-11,0	15,5	5,6	-19,7
Trgovinski bilans u mil. KM	10.404.328	5,6	2,7	-1,8	7,4	-4,0
Obim trgovinske razmjene u mil. KM	-4.794.509	12,3	19,6	-17,8	9,6	-4,1
Pokrivenost uvoza izvozom u %	16.014.147	3,7	-2,2	3,8	6,7	10,9

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tokom avgusta mjeseca, u poređenju sa julom tekuće godine, izvoz roba je zabilježio smanjenje od skoro 20%, dok je na godišnjem nivou zadržana pozitivna stopa rasta, iako i dalje jako niska. Do smanjenja izvoza roba dovelo je smanjenje izvoza glavnih kategorija. Na primjer, smanjenje izvoza baznih metala (izvoz željeza i čelika su se samo tokom posmatranog mjeseca smanjili za 15%), proizvodi mineralnog porijekla izazvano smanjenjem izvoza mineralnih godiva i ulja od 11,5% m/m. Takođe, i izvoz mašina i aparata tokom posmatranog mjeseca bilježi značajno smanjenje. Kao što je ranije napomenuto, godišnja stopa rasta izvoza roba je pozitivna, iako se mjesecima ne mijenja. Na odražavanje pozitivne stopa rasta izvoza roba (g/g) ujednačen doprinos dali: izvoz proizvoda hemijske industrije, izvoz transportnih sredstava i njihovih dijelova, izvoz mašina i aparata, proizvoda drvne industrije, kao i namještaja. Detaljniji pregled izvoza i uvoza roba dat je u tabeli na sljedećoj strani.

Tabela 13: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji u periodu I-VIII 2014. godine

Uvoz i izvoz dobara klasifikovani prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	UVOZ				IZVOZ				Pokrive nost uvoza izvozom
	I-VIII 2014	promjena u %			I-VIII 2014	promjena u %			
	u 000 KM	g/g	juli/juni 2014	avgust /juli 2014	U 000 KM	g/g	juli/juni 2014	avgust /juli 2014	
TOTAL	10.404.328	5,6	7,4	-4,1	5.609.820	0,5	5,6	-19,7	53,9%
01 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	294.972	5,3	14,1	-1,1	66.533	-24,3	23,4	-3,4	22,6%
02 PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	452.910	4,4	17,5	-0,9	88.108	27,4	73,2	6,0	19,5%
03 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	91.134	-18,2	14,4	-28,5	52.719	-15,0	-19,7	33,4	57,8%
04 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	920.284	-9,6	7,2	-0,3	187.759	-14,1	2,9	-14,2	20,4%
05 PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	1.847.921	-7,5	-13,5	36,9	606.964	-19,2	37,0	-11,9	32,8%
06 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	979.919	-1,0	6,2	-9,2	371.268	8,1	17,9	-34,3	37,9%
07 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	618.221	11,6	15,1	-12,6	161.701	9,7	2,5	-19,3	26,2%
08 KOŽA I KRZNO	327.748	21,9	-15,1	-30,5	95.341	-15,9	-0,9	-42,7	29,1%
09 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	123.647	11,3	12,3	-10,8	420.391	17,8	3,5	-17,0	340,0%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	249.108	8,2	17,7	-15,9	139.714	-9,0	17,3	5,4	56,1%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	638.073	23,3	-3,9	-8,5	273.267	12,4	-0,7	-31,1	42,8%
12 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	218.024	22,7	-7,3	7,0	456.561	23,1	11,3	-41,2	209,4%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	195.473	3,9	8,2	-8,6	40.570	14,8	9,3	-28,2	20,8%
14 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	9.593	21,7	-0,4	-44,7	9.284	-69,5	9,2	8,3	96,8%
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	957.198	8,3	15,8	-2,3	1.141.349	-6,8	-7,7	-13,6	119,2%
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	1.467.183	23,7	28,2	-20,7	619.186	11,0	-1,9	-13,6	42,2%
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	661.734	5,2	17,7	-23,1	204.506	20,8	5,5	-17,9	30,9%
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	120.084	8,2	3,6	-1,4	10.685	-2,2	-15,0	-15,9	8,9%
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	3.993	21,2	-27,2	52,1	40.681	7,2	12,9	-55,3	1118,7%
20 RAZNI PROIZVODI	226.777	11,6	-0,5	1,6	623.164	4,0	-1,4	-24,3	274,8%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	291	-16,8	90,4	-93,1	69	-42,8	0,0	0,0	23,6%
98 NERAZVRSTANO	39	-19,3	0	0	1	-93,6	0,0	0,0	1,7%

Izvor: Centralna banka BiH

Nakon povećanja prethodnog mjeseca, ukupan uvoz roba je tokom avgusta mjeseca ponovo zabilježio smanjenje (4,1% m/m). Na smanjenje uvoza u jednakoj mjeri su uticale sve glavne kategorije: uvoz baznih metala, mašina i aparata, mineralnih goriva... Na godišnjem nivou, slika je drugačija. Ukupan uvoz i dalje bilježi porast (5,6% g/g). Od važnijih uvoznih proizvoda, uvoz mašina i aparata je zabilježio godišnji rast od skoro 24%, dok su ostale značajne kategorije rasle nešto sporije.

Strane direktne investicije u BiH

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) u drugome kvartalu iznose 40,35 miliona. Ukupna ulaganja u prvom polugodištu 2014. godine iznosila su 75,6 miliona KM što je manje za 54,3% nego u istom periodu u prošloj godini (prvo polugodište 2013. godine).

Tabela 14: Ulaganja po kvartalima u 2012., 2013. i 2014. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2012	-4,99	310,25	78,96	48,04
2013	98,51	67,17	27,57	94,52
2014	35,29	40,35		

Izvor: „MOFTER“

Najveća ulaganja u ovome periodu su od strane „UniCredit Leasing“ d.o.o. Sarajevo, „NLB Leasing“ d.o.o. Sarajevo, „Interkonzum“ d.o.o. Sarajevo te „Rudnik krečnjaka Vijenac“ d.o.o. Lukavac. Najveće povlačenje tj. smanjenje kapitala je kod firme „Argeta“ d.o.o Sarajevo. Ulaganja u mjesecu julu i augustu iznose 126,2, miliona KM a najveće je ulaganje u „EFT“ d.o.o. Stanari. Ukupno direktno strano ulaganje u BiH za prvih osam mjeseci iznosi 201,9 miliona KM što u odnosu na isti period (prvih osam mjeseci) u prošloj godini predstavlja minimalno povećanje od 7,6%.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije, treba spomenuti da je 28.03.2014. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga „Standard & Poor's“ potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo slijedeće

ZAKLJUČKE

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno na osnovu ostalih raspoloživih podataka, može se zaključiti da su kretanja u bh. ekonomiji u prvih osam mjeseci 2014. godine bila pozitivnija (iako zaustavljena zbog poplava) u odnosu na prethodnu godinu, ali da je zbog trendova koji ukazuju na skroman ekonomski rast u okruženju, vremenskih nepogoda koje su pogodile BiH i zemlje okruženja, blagi rast industrijske proizvodnje u BiH te deflacije u BiH, potrebno poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, podršci izvozu i zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.